

موقوفات ماندگار (۵)

نسخه‌های خطی وقفی آیه الله العظمی مرعشی نجفی &

در کتابخانه آستانه مقدسه حضرت معصومه ÷

سید محمود مرعشی *

چکیده

این مقاله در باب معرفی حدود ۵۰ نسخه خطی است که آیت الله سید شهاب الدین مرعشی بر کتابخانه آستان حضرت معصومه ÷، غالباً در حدود سالهای ۱۳۷۲ تا ۱۳۸۷ ق. وقف یا اهدا کرده است. در میان این کتابها این نسخه‌ها به چند نسخه قابل ذکر است: تقریرات اباحت شریف العلماء به خط نویسنده، مستدرک الألفین در امامت استنساخ شده از نسخه اصل مصنف، شرایع الاسلام نسخه کهن مورخ ۹۸۷، قوانین الاصول میرزا ابوالقاسم قمی نسخه نوشته شده در زمان حیات مصنف، ارشاد الاذهان علامه حلی نسخه مورخ ۹۸۰، المختصر النافع مورخ ۹۸۱، زیارتنامه امام رضا × انشای میرزا یحیی اصفهانی مورخ ۱۳۰۳ به خط مصنف.

کلیدواژه‌ها

نجفی مرعشی، سید شهاب الدین - کتابهای موقوفه و اهدایی؛ کتابخانه آستان حضرت معصومه - کتابهای خطی؛ نسخه‌های خطی - کتابخانه‌های قم.

* تولیت و رئیس کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی.

در طول تاریخ بقاع متبرکه ائمه اطهار^۸ و برخی از امامزادگان شهیر واجب الاحترام، علاوه بر ویژگی‌های خاص دینی که از جهات اعتقادی و معنوی برخوردار بوده‌اند، جایگاهی برای گسترش فرهنگ و تمدن اسلامی به شمار می‌آمدند و هنوز آثار علمی که به برکت این آستان‌های مقدس به وجود آمده و رشد و نمو یافته است، درخشش خاص خود را دارند.

آستان قدس رضوی × و عتبات عالیات در عراق نمونه بارز شکل‌گیری و گسترش کتابخانه‌های نفیس و ارزشمند است که در طی قرنهای متمادی محل گردآوری و نگهداری هزاران نسخه و سند خطی ارزنده از میراث مکتوب اسلامی بوده و هستند.

مرجع فرهنگبان مرحوم آیه الله العظمی مرعشی نجفی & با استعانت از الطاف و عنایات الهی و با توسل به حضرات معصومین علیهم السلام، دست به تأسیس کتابخانه‌ای عظیم زد که در طی نیم قرن در کنار کتابخانه‌های بزرگ جهان اسلام سر برافراشت و چشم‌های ناظر به میراث مکتوب و مظاهر تمدن اسلامی را خیره ساخت.

آن بزرگ‌مرد فرهنگ‌پرور در تأسیس و غنی‌سازی کتابخانه‌های دیگر به ویژه کتابخانه‌های بقعه‌های مبارکی همچون آستان مقدس حضرت معصومه ÷ و حضرت عبدالعظیم الحسنی × اهتمامی درخور داشت و اکنون می‌توان فهرستی از نسخه‌های وقفی و اهدایی ایشان به کتابخانه‌های مختلف را - تا آنجا که اطلاع داریم - در مجلداتی ارائه نمود.

در شماره‌های پیشین فصلنامه شهاب بخشی از موقوفات مرحوم آیه الله العظمی مرعشی & به کتابخانه آستان مقدس حضرت معصومه ÷ در قم را بر شمردیم و در این مقال، نزدیک به پنجاه نسخه دیگر از موقوفات ایشان به کتابخانه مذکور ذکر می‌شود.

۱. حاشیه المطول

(بلاغت - عربی)

از: حسن بن محمد ابن فناری (۸۸۶ ق)

حاشیه معروف و مفیدی با عناوین (قوله - قوله) در توضیح مشکلات کتاب مطول تفتازانی است که در اصل شرح تلخیص المفتاح خطیب قزوینی است.

[کشف الظنون ۱/ ۴۷۴ و ۴۷۵؛ فنخا ۱۲/ ۳۹۰ - ۳۹۷]

آغاز: بسمله. قوله ألهمنا حقایق المعانی و دقائق البیان اقول الأقرب الی الفهم أنّ المراد بالإلهام فی هذا المقام معناه اللغوی و هو الاعلام مطلقاً.
انجام: قوله والتذكر للاحكام المذكورة فی علمی المعانی والبیان، أنّما لم يتعرض للبدیع لکونه خارجة عن البلاغة.

۲. عقود الدرر فی حلّ ابیات المطول والمختصر (۱ پ - ۲۳ ر حاشیه) (بلاغت - عربی)

از: حسین بن شهاب الدین حسین بن محمد عاملی کرکی (۱۰۷۶ ق)

شرحی بر شواهد شعری دو کتاب مطول و مختصر تفتازانی است که هر دو شرح بر تلخیص المفتاح خطیب قزوینی اند. مؤلف از علمای معاصر شیخ حرّ عاملی بوده است. وی در این کتاب در بیشتر ابیات نخست شاهد را می آورد، سپس نام شاعر و ماقبل و مابعد آن را، و بعد از آن لغت و اعراب و معنی و محل شاهد را متذکر می شود و در پایان برخی از ویژگی های بلاغت بیت را بیان می کند.

[الذریعه ۳۰۲/ ۱۵؛ فنخا ۲۲/ ۷۸۰ - ۷۸۲]

آغاز: «بسمله. یا من اطلع فی سماء بیان بدیع البراعة اهله المعانی، و قرن دلائل الاعجاز باسرار البلاغة من آیات المعانی».

انجام ناتمام: «والشاهد فيه الاحتراس (کذا) بقوله غير مفسدها، قال الأهل أتاها والحوادث

جمّة».

نسخ، نام کاتب با حروف ابجد نامنظم آمده، تاریخ ماه شعبان ۱۲۲۹، حسب الفرموده استاد کاتب، عنوان و نشانی ها شنگرف، دارای رکابه، اهدانی آیه الله العظمی مرعشی نجفی رحمه الله

به کتابخانه آستانه سال ۱۳۷۷ ق. فهرست آستانه قم، دانش پژوه، ص ۱۹۲.
جلد تیماج زرشکی (صحافی جدید)
۱۷۹ گ، ۲۵ س، ۲۱ × ۳۰ سم.

(۷۷۲)

القوانین المحکمة = قوانین الأصول (اصول فقه - عربی)

از: ابوالقاسم بن حسن قمی گیلانی (۱۲۳۱ ق)

نسخ، بی‌کا، تاریخ شروع به کتابت سال ۱۲۲۱ ق در عصر مؤلف، اندکی از انجام افتادگی دارد، دارای تصحیحات در هوامش و اندکی خط خوردگی در متن و علامت بلاغ و حواشی با نشانی «منه دام ظلّه العالی» در برخی برگها که حواشی زیاد بوده همچون ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۶ و ۴۷ و ۵۸ و ۵۹ حاشیه‌ها در دو صفحه مقابل هم به شکل‌های متناظر باهم کتابت شده، کاغذ نخودی و بخشی از میان نسخه کاغذ آبی رنگ است، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، دارای رکابه، اهدائی آیه الله العظمی مرعشی نجفی رحمه الله به کتابخانه آستانه مطابق یادداشت سید ناصر الدین آرام مدیر کتابخانه در ابتدای نسخه در ۴ جمادی ۱۳۷۲ و مهر مستطیلی وقف کتاب از آیه الله مرعشی نجفی &c.

جلد تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید)
۲۳۹ گ، ۲۳ س، ۲۰ × ۳۰ سم.

(۷۷۶)

انوار القلوب (تاریخ - فارسی)

از: سید میرزا محمدباقر بن سید محمد موسوی ملاباشی شیرازی (۱۲۴۰ ق)
زندگانی چهارده معصوم^۸ را با عباراتی شیوا و شیرین و ادیبانه و مسجع در سه جلد، و چهارده مقصد و هر مقصدی در سه منهج و هر منهج دارای انواری نگاشته است.

جلد اول: در زندگانی پیامبر | و حضرت علی × و فاطمه زهرا ÷ و امام حسن ×.
جلد دوم: در زندگانی امام حسین × و حادثه جانسوز کربلا و زندگانی امام سجاد ×
و امام محمد باقر ×.

جلد سوم (مقصد هشتم تا چهاردهم را در بر دارد). در زندگانی امام جعفر صادق ×
و بقیه امامان ×. نسخه حاضر جلد دوم است و جلد سوم آن به شماره ۱۵۹۱ در کتابخانه حاضر موجود است.

[فصلنامه میراث شهاب، شماره پیاپی ۹۲ ص ۱۶ - ۱۷؛ فهرست کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی ج ۵ ص ۴۴ شماره ۱۶۴۴؛ الذریعه ج ۲، ص ۴۳۸؛ مشار فارسی ج ۱ ص ۵۸۵] آغاز افتاده: «و مذمت نمایم علی را بر حق خواهیم بود، نه والله؛ چه می توانم گفت در حق او، و از مثل من کسی قباحت ندارد که سخن بی پای بگویم و خود را رسوا کنم».

انجام: «معجزه سی و پنجم از جابر ابن یزید جعفری مرویست که گفت نزد حضرت باقر علیه السلام بودم در مسجد . . . در معجزات آن حضرت هر چند بسیار و از حد شمار بیرون بود به جهت اختصار بهمین قدر اکتفا نمود».

نستعلیق، بی کا، از قرن ۱۳ ق، عناوین و نشانیها شنگرف، دارای رکابه، در اول نسخه خط مبارک مرحوم آیه الله العظمی مرعشی نجفی ع بدین مضمون: (کتاب در مقتل، مؤلف تألیف دیگری دارد به اسم بحر الجواهر ایضاً در مقتل است)، در آخر نسخه مهر مربعی: (عبده سید محمد الموسوی) اهدائی آیه الله العظمی مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه مقدسه در ۱۷ جمادی الثانی ۱۳۷۲ طبق یادداشت سید ناصر الدین آرام در اول نسخه.

جلد تیماج ریتونی مجدول با ترنج و سر ترنج (صحافی جدید) ۱۸۰ گ، ۲۶ س، ۲۰ × ۳۰ سم.

(۷۸۴)

روضة الصفا فی سیره الانبیاء والملوک والخلفاء (تاریخ - فارسی)

از: میرخواند، محمد بن خاوندشاه بن محمود خوارزمشاه (۹۰۳ ق) نسخه حاضر جلد اول کتاب را دربر دارد و از آغاز و انجام افتادگی دارد. آغاز افتاده: «... استدعا نمودن نمرود از ابراهیم ع بحرب، هر چند آیین حدیث نقیض دیگر سخنی است که عنقریب گذشت اما چون در تواریخ».

انجام افتاده: «ذکر سلطنت شاپور بن هرمز، چون هرمز بدار عقبا خرامید و ازو فرزندی نماند که وارث ملک باشد . . . بدستور معهود بفیصل مهمه می پرداختند و در اطراف».

نستعلیق، بی کا، از قرن ۱۰ ق، نسخه نفیس است، عنوانها و نشانها شنگرف، دارای رکابه، در برگ ۷۱ پ مهر دایره ای با سجع: (عاقبت محمود عاقبت خیر باد) برخی برگها وصالی شده، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی ع به کتابخانه آستانه.

جلد تیماج قهوه ای سیر (صحافی جدید). ۲۰۹ گ، ۳۴، ۳۲ س، ۱۹ × ۲۸ سم.

(۷۸۵)

مجموعه

۱. زاد المعاد

(دعا - فارسی)

از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۱۱۰ ق)

۲. فهرست تصانیف علامه ملا محمدباقر مجلسی (۳۲۹ پ - ۳۳۰ پ حاشیه)

(فهرست - فارسی)

از: محمدحسین بن صالح خاتون آبادی (۱۱۵۱ ق)

[الذریعه ۳۸۰/۱۶؛ فنخا ۶۲۱/۲۴ - ۶۲۳؛ کتابشناسی مجلسی ۳۷ - ۵۲]

آغاز: «در بیان اسماء تصانیف عربی و فارسی کتابهای مرحوم ملا محمدباقر مجلسی نور ضریحه و عدد ابیات آنها و این مشتمل است بر دو فصل، فصل اول در بیان تصانیف عربی و این ده عدد است اول بحارالانوار».

انجام: «بیست و نهم تعقیب مختصر نمازهای شبانه روز و آن صد بیت است».

نسخ خوش، ادعیه معرب، بدون نام کاتب و تاریخ کتابت، از اواخر قرن ۱۲ ق، رساله دوم نستعلیق، صفحه‌ها مجدول به سنگرف، دارای تصحیحات اندک و گاهی ذکر نسخه بدلها و رکابه، در اول نسخه وقفنامه از فرج الله تبریزی، معروف به امیر خیابانی در ۱۴ صفر ۱۳۴۹ که کتاب را بر آستانه حضرت معصومه سلام الله علیها وقف نموده برای تلاوت زائرین و مجاورین در ایوان و رواق مبارک حرم و مسجد بالای سر و هدیه ثواب آن به ارواح طاهرین ائمه معصومین علیهم السلام و تصدیق یوسف بن فتاح حسینی خیابانی (وکیل واقف) به اجرای صیغه با مهر مربع «یوسف بن فتاح الحسینی».

جلد: تیماج کرم رنگ مجدول با ترنج و سر ترنج (صحافی جدید).

۳۳۱ گ، ۱۶ س، ۱۸ × ۲۸ سم.

(۸۰۰)

ارشاد الاذهان الی احکام الایمان

(فقه - عربی)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶ ق)

نسخه حاضر از یک برگ باقی مانده از کتاب خمس و سپس از اول کتاب صوم است تا

پایان دیات.

آغاز افتاده: «الارباح حولاً احتياطاً له والقول قول مالک الدار فی ملكية الكنز . . . کتاب الصوم والنظر فی ماهيته و اقسامه و لواحقه الاول الصوم هو الامساک».

نسخ، شمس الدین بن سید محمد بن هاشم حسینی جبل عاملی، من قریه کفر رمان کتبه لنفسه ظهر شنبه هفدهم ذیقعده ۹۸۰، عناوین شنگرف، دارای تصحیحات اندک و رکابه، اوائل و اواسط نسخه حواشی دارد به امضای (زین) و (ع ل) و (یع ح ز). برگ های آخر نسخه رطوبت دیده است، در برگ ۱۹۲ پ خطبه رسول الله | عند تزویج فاطمه علیها السلام و پنج بیت شعر عربی که خوب است همراه میت دفن شود، در برگ آخر فوایدی درج شده بوده که بیش از نیمی از آن بر اثر پارگی از بین رفته است.

وقف آیت الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه.

جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید)

۱۹۹ گ، ۱۴ س، ۱۸/۵ × ۲۵ سم.

(۸۰۵)

کلمات مکنونه

(عرفان - عربی و فارسی)

از: محمد محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

یکصد گفتار کوتاه است در معارف اعتقادی و اصول اخلاقی و آداب دینی با نگاهی عرفانی آمیخته با حدیث و روایاتی از معصومین علیهم السلام و اشعاری از مؤلف و دیگران. این کتاب را مؤلف به سال ۱۰۵۷ برابر نام آن «کلمات مکنونه» به پایان برده است. نسخه‌های خطی آن فراوان است و در هند و ایران به چاپ رسیده است.

فیض کاشانی خود این کتاب را چند مرتبه تلخیص نموده به نام های:

اللالی المخزونة؛ الکلمات الرائفة؛ الکلمات المخزونة.

[فهرست خودنوشت فیض کاشانی ۲۲۰؛ فنخا ۵۸۵/۲۶ - ۵۹۰]

آغاز افتاده:

. . . . خوش رفتار طرب ای نیکوان شیرین کار

. . . اگرچه کز بیان ملاً اعلی در مقام لودنوت متوقفند و مقربان حضرت علیا بقصور ما

عرفناک معترف.

انجام: «يقولون: ربنا أتمم لنا نورنا و اغفر لنا انک علی کل شیء قدير».

نستعلیق، محمد رضایی، ۱۶ محرم سال ۱۲۰۳؟ عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، دارای رکابه، حواشی لغوی دارد به فارسی برگرفته از کنزاللغات، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه

آستانه قم در سال ۱۳۴۳ ش.
جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید)
۸۲ گ، ۲۱ س، ۱۵ × ۲۱ سم.

(۸۱۳)

مجالس منبری

(تاریخ و مواعظ - فارسی)

از: ؟

موضوعات اخلاقی و تاریخی و مطالبی در فضائل و مناقب و سوگواری معصومین × به ویژه حضرت ابی‌عبدالله و شهداء کربلا را به گونه یادداشت‌هایی برای ارائه در مجالس و منابر گرد آورده، با اشعاری مناسب در سوگ شهیدان آمیخته با عباراتی نسبتاً ادیبانه نگاشته است ولی مطالب سست و اغلاطی املائی نیز دارد.

آغاز: «اول مصیبتی که بر پاشد آن است که وحی شد به قلم: اکتب علی اللوح ان الحسین یقتل غریباً قال القلم: و من یقتله؟ قال الله: یزید لعنه الله، فجرى القلم علی اللوح بلعنه».

انجام: «هرچه شنیدند جمع می‌کنند و آن جماعت حضرت صادق × را نمی‌شناختند». نستعلیق، بدون نام کاتب و نام مؤلف و بی تاریخ، از سده ۱۴ ق، نسخه مغلوط است و خط خوردگی‌ها و اضافاتی در حواشی دارد، کاغذ دارای واترمارک است، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی & به کتابخانه آستانه.

جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول (صحافی جدید)
۱۲۵ گ، سطور مختلف، ۱۷ × ۲۲ سم.

(۸۲۰)

حاشیه حاشیه الباغنوی علی شرح الایجی علی مختصر الاصول لابن الحاجب

(اصول فقه - عربی)

از: آقا جمال، محمد بن حسین خوانساری (۱۱۲۵ق)

ابن حاجب عثمان بن عمر (۶۴۶ ق) کتابی در اصول فقه دارد به نام منتهی السؤل و الامله فی علمی الاصول والجدل که خود آن را خلاصه نمود و به مختصر الاصول مشهور شد. عده‌ای از بزرگان آن را شرح کردند، به کشف الظنون ۱۸۵۳/۲ و فنخا ۶۶۹/۲۸ - ۶۷۰ مراجعه شود.

از جمله شارحان مختصر المنتهی قاضی عضد الدین عبدالرحمن بن احمد ایجی (۷۵۶ ق) است که شرح وی مورد توجه دانشمندان قرار گرفته و حواشی بر آن نگاشته اند، از جمله میرزاجان باغنوی حاشیه‌ای بر آن دارد و آقا جمال خوانساری حاشیه‌ای بر حاشیه باغنوی بر شرح عضدی نگاشته، حاشیه‌های سودمندی که با عناوین «قوله - قول الشارح» برگزار گردیده است. نسخه حاضر مبحث اجماع و خبر را در بر دارد.

[فنخا ۵۷۵/۱۱ - ۵۸۱؛ الذریعه ۷۵/۶ و ۱۳۰]

آغاز: «الشارح: استدلال الشافعی علی حجیة الاجماع بقوله تعالی و من یشاقق الرسول من بعد ماتین له الهدی، الشقاق: الخلاف مع العداوة، و شق العصا ای فارق الجماعة». انجام مبحث اجماع: «عدم القطع بكونه حجة فلا یجزی فی الاجماع علی طریقتنا کما لا یخفی».

انجامه: «تمت الحاشیة الجمیلة الجمالیة فی دارالسلطنة الاصفهان حین اشتغالی بمباحثه و مدارسته فی سنة ۱۲۲۴ و انا العبد الجانی عبدالرسول الساروی المازندرانی . . .». آغاز مبحث خبر: «بسمله. الشارح السند هو الاخبار عن طریق المتن اه ای المسند حال طریق المتن من کونه متواترا و آحادا».

آغاز بخشی دیگر: «بسمله. والاجماع لغة یطلق لمعنین الشایع تعدیة الاطلاق». انجام: «و ثانیاً بان المراد بامته (کذا) فی التعریف علی ما یشمله علی سبیل التغلیب و ح فلا یصدق الا علی الاتفاق المذكور».

نستعلیق خفی، عبدالرسول ساروی مازندرانی، سال ۱۲۴۴ در دارالسلطنة اصفهان، هنگام درس و بحث کتاب (۵۲ ر) عناوین نا نوشته، بعضاً تصحیحات و حاشیه «منه» دارد، دارای رکابه، هدایی آیه الله نجفی مرعشی & به کتابخانه در ۱۷ محرم ۱۳۷۲. جلد: تیماج قهوه‌ای بی مقوا، عطف صحافی جدید شده. ۶۱ گ، سطرها مختلف، ۱۴/۵ × ۲۰/۵ سم.

(۸۲۴)

(بلاغت - عربی)

مختصر المعانی = المختصر فی شرح التلخیص

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳ ق)

انجام نسخه حاضر افتادگی دارد.

نسخ خوب، بدون نام کاتب و بی تاریخ از قرن ۱۳ ق، عناوین و نشانی‌ها مشکئی، دارای رکابه و حواشی، کاغذ فستقی، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه به تاریخ ۱۳۴۲ ش. ۹۱ گ، سطرها مختلف، ۱۴/۵ × ۲۰ سم.

(۸۲۵)

معالم الاصول

(اصول فقه - عربی)

از: حسن بن زین الدین عاملی (۱۰۱۱ ق)

نسخه حاضر یک صفحه از آغاز افتادگی دارد.

آغاز افتاده: «... اما بعد فانّ اولی ما انفتت فی تحصیله کنوز الأعمار».

نسخ بدون نام کاتب و تاریخ کتابت از قرن ۱۲ ق، حدود ۱۰ برگ از میان نسخه نونویس است، دارای تصحیحات اندک و رکابه، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف یا مشکئی، در برگ پایانی چند بیت شعر فارسی درج شده و یادداشتی دارد بدین مضمون: (تاریخ معاهده سرکار شریعتمدار آقای آقا روح الله سلمه الله در باب سلوک از یوم جمعه سلخ جمادی الاولی سنه ۱۳۲۵)، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه مقدسه در تاریخ چهارم جمادی الاول سال ۱۳۷۳. جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید) ۹۱ گ، سطور مختلف، ۱۴/۵ × ۲۰ سم.

(۸۲۶)

معالم الاصول

(اصول فقه - عربی)

از: حسن بن زین الدین عاملی (۱۰۱۱ ق)

نسخ، بدون نام کاتب، روز جمعه ربیع الثانی ۱۲۴۲، نشانی‌ها مشکئی، دارای تصحیحات و حواشی با نشانی (صالح) و (سلط) و رکابه، در اول و آخر نسخه فوایدی به نظم و نثر فارسی و عربی در موضوعات گوناگون فقهی، حدیثی و ادعیه درج شده است. اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه مقدسه، در سال ۱۳۷۸ ق. جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید) ۸۸ گ، ۱۳ س، ۱۶ × ۲۱ سم.

(۸۲۹)

حاشیه المطول = حاشیه شرح تلخیص المفتاح

(معانی بیان - عربی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۱۶ ق)

خطیب قزوینی قسم سوم: مفتاح العلوم سکاکی در معانی و بیان و بدیع را تلخیص نموده و تفتازانی دو شرح به نامهای المطول و المختصر بر تلخیص المفتاح نگاشته و میر سید شریف جرجانی حاشیه‌ای بر المطول نگاشته که چند تن از دانشمندان بر آن حاشیه نوشته‌اند. [فنخا ۳۷۷/۱۲ - ۳۸۹؛ کشف الظنون ۱/۴۷۴]

انجام نسخه افتاده است.

آغاز: «بسمله. حمدله. تصلیه، و بعد فهذه حواش علی الشرح المشهور لتلخیص المفتاح کنت قد قیدتها علیه مجمله حال ما قرأه... اقول: یرید ان اختصاص جنس الحمد بالله تعالی یرتزم اختصاص جمیع المحامد به».

انجام افتاده: «قوله بمنزلة المفرد یعنی ان المعانی لیس خبرا للبیان حقیقه بل کالجزء منه... بذلك العلم بلا اشتراط ان یکون قد حصّل».

نستعلیق، بدون نام کاتب و بی تاریخ، عناوین و نشانیها شنگرف، دارای تصحیحات و حواشی از (چلبی) و... در اول نسخه دو بیت شعر منسوب به امیرالمؤمنین X و دو بیت عربی دیگر، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی در ۱۳۴۲ ش به کتابخانه آستانه مقدسه بر اساس یادداشت سید ناصرالدین آرام در آخر نسخه. جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید) ۸۴ گ، ۱۵ س، ۱۷/۵ × ۲۲ سم.

(۸۳۱)

مجموعه

۱. حاشیه تهذیب المنطق

(منطق - عربی)

از: نجم الدین عبدالله بن حسین بهابادی یزدی (۹۸۱ ق)

آغاز نسخه افتاده است.

آغاز افتاده: «الی تصوّر الانسان و اما المعلوم التصوّری الذی لا یوصل الی مجهول... قوله معرفا لانه یعرف و یبین حال المجهول التصوّری».

۲. دوازده بند محتشم کاشانی (۴۴ روپ)

(مدایح - فارسی)

از: علی بن احمد محتشم کاشانی (۹۹۶ ق)

[فنخا ۸۲۳/۱۴؛ الذریعه ۲۶۹/۸ - ۲۷۱]

دوازده بند بسیار مشهور در رثای سید الشهداء امام حسین علیه السلام است که بسیار مورد استقبال قرار گرفته است.

شش بند از آن در این نسخه موجود است به انضمام یک بیت از بند هفتم.

آغاز: «باز این چه شورش است که در خلق عالم است . . .»

نسخ خوانا، محمدعلی بن کربلایی قربان علی ساکن خیوشان، عصر روز یکشنبه هشتم رجب ۱۲۶۰، عنوان و نشان شنگرف، متن تهذیب المنطق بر فراز صفحات درج شده، دارای حواشی و تصحیحات اندک و رکابه، در برگ الصافی به اول نسخه فهرستی از کتابهای موجود در اطاق یک شخص دیده می‌شود، در آخر نسخه چند حدیث و فوایدی آمده از جمله نسخه‌های طی، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ ش. جلد: تیماج مشکي با ترنج و سر ترنج (عطف صحافی جدید). ۴۴ گ، ۱۵ س، ۱۲ × ۲۱/۵ سم.

(۸۳۷)

مجموعه

۱. عوائد الایام من مهمات ادلة الاحکام (۱ - ۱۸۸ پ) (اصول فقه - عربی)

از: احمد بن محمد مهدی ابن ابی ذر نراقی کاشانی (۱۲۴۵ ق)

در بیان قواعد استنباط احکام شرعی است و ۸۸ عانده را که در مباحث و قواعد اصولی، کلامی، فقهی و حدیثی است در بر دارد که عانده پایانی آن بر اساس حروف الفباء در تراجم و ضبط راویان حدیث است.

[الذریعه ۳۵۵/۱۵؛ فنخا ۳۳/۲۳ - ۳۸]

آغاز افتاده: «[عانده] قد اشتهر بین الاصحاب ان الاحکام تابعة للاسماء قيل: معناه انه ينتفی الحكم من جهة الاسم بانتفاء الاسم و ليس المراد انتفاء الحكم بانتفائه مطلقا و لو بدلیل آخر».

انجام: «الשלغماني بالشين والغين المعجمتين، يعرف بابن العزاقر بالعین المهملة و الزاء المعجمه والراء».

۲. حاشیه الوافیة = شرح الوافیة (۱۸۹ ر - ۲۴۰ پ) (اصول فقه - عربی)

از: سید صدرالدین محمد بن میرباقر رضوی قمی همدانی (۱۱۶۰ ق)
حاشیه ای با عنوان «قوله - قوله» بر الوافیة فی اصول الفقه ملا عبدالله بن محمد بشروی
توننی (۱۰۷۱ ق) است.

[الذریعه ۱۶۶/۱۴ رقم ۲۰۲۹ و ۲۳۰/۶ و ۱۷/۲۵؛ فنخا ۵۰۴/۱۲ - ۵۱۲]

نسخه حاضر بحث دوم (حجیت خبر واحد) از فصل سوم در سنت تا قسم چهارم از باب
چهارم از بحث چهارم است.

آغاز افتاده: «المعلوم انه لا يكون الحق في جهتين اذا كان صادرا من خيرين مختلفين».
انجام افتاده: «قال السيد ره: اقول يدل كلامه على انّ القبيح من حيث هو ليس محظوراً،
بل بشرط...».

نستعلیق، محمد مهدی بن عمادالدین الازمنی استرآبادی فی بلوک الکتول من بلوکات الاسترآباد
فی قرية من قریها الموسومة بالا لازمن در مدرسه میرزا جعفر جنب صحن شریف رضوی،
جمادی الاخر سال ۱۱۲۶، کاتب در انجامه کتاب ردیف یکم چند بیت فارسی آورده که نوعاً
کاتبان نسخه های خطی در انجامه ها می آورند: خط نوشتن تا بماند یادگار . . . و نیز به خوانندگان
التماس دعا گفته است و فهرست مطالب کتاب را که در این نسخه موجود است در پایان آورده
است. عنوانها نانوشته، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ ش.
جلد: تیماج قهوه ای (صحافی جدید).
۲۰۴ گ، ۲۲، ۱۸، ۱۶ × ۲۲ سم.

(۸۳۸)

المفراج فی شرح مراح الارواح (صرف - عربی)

از: حسن بن علاء الدین اسود (زنده در ۸۴۱ ق)

شرحی متوسط با عناوین (قوله - قوله) بر کتاب مراح الارواح احمد بن علی بن مسعود در
علم صرف است که تألیف آن را در روز ۲۵ رمضان ۸۴۱ به پایان رسانده است.

آغاز و انجام نسخه اندکی افتاده است.

آغاز افتاده: «افتقاره فی بداية امره الى تحصيل مطلوبه اذ للانسان قبل ان يصدر منه فعل
مفتقر اليه . . . قوله تعالى والله الغني وانتم الفقراء و انما قال الى الله ولم يقل الى الغني وان

كانت الموافقة بينهما أكثر . . . قال الذي افتقر إى احتاج والجار والمجروور». انجم افتاده: «قوله و صيغته من غير الثلاثى الى قوله للفرق بينه و بين الموضوع لما فرغ من بيان كيفية اخذ اسم الفاعل من الثلاثى شرع الان فى بيان كيفية . . . و لايزاد فى اول الكلمة لمامرّ و اما الى الثانى فلان».

نستعليق كم نقطه، بدون نام كاتب و بى تاريخ، از اوائل قرن ۱۰ ق، عناوين و نشانی ها شنگرف یا مشكى، دارای تصحیحات و ركابه، در اول نسخه مهر بیضوى با سجع: «یأتى من بعدى اسمه احمد»، اهدائى آیه الله نجفى مرعشى & به كتابخانه آستانه در ۱۳۴۳ ش. جلد: تیماج قهوه‌ای روشن مجدول، با عطف جدید. ۱۰۲ گ، ۱۹ س، ۱۴ × ۲۰ سم.

(۸۴۵)

(نحو - عربی)

الخلاصة فى النحو = الالفية لابن مالك

از: ابن مالك، محمد بن عبدالله جبائى طائى (۶۷۲ ق)

آغاز:

احمد ربّى الله خير مالك

قال محمد هو ابن مالك

انجم افتاده: «و ازدد لاصل ثانيا لينا قلب فقيمة صير قويمه تصب . . .».

نسخ، بدون نام كاتب و تاريخ از قرن ۱۳ ق، عنوانها و نشانها، شنگرف، دارای حواشى و توضیحات ذیل برخی ابیات و ركابه، مهر بیضوى «الواثق بالله الغنى عبده محمدعلى» بر فراز برگ دوم و مهر بیضوى دیگری از «جواد الموسوى» و مهر مربع با سجع «شرف بر انبياء دارد محمد» در میان برگها دیده می‌شود، اهدائى آیه الله نجفى مرعشى & بر كتابخانه آستانه مقدسه در سال ۱۳۴۳ ش.

جلد: تیماج سرخ مجدول با عطف جدید.

۴۳ گ، سطرها مختلف، ۱۶ × ۲۰ سم.

(۸۵۰)

مجموعه

۱. الوافية فى شرح الكافية

از: ركن الدين حسن بن محمد شرفشاه استرآبادى (۷۱۷ ق)

۲. [تعريف الكلمة]

معرفی تفصیلی این نسخه در فصلنامه میراث شهاب، شماره پیاپی ۹۶، صفحات ۱۸ - ۲۰ ذکر شده است.

(۸۵۲)

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة (نحو - عربی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸ ق)

نسخ خفی، بدون نام کاتب و تاریخ، از قرن ۱۳ ق، نشانی‌ها مشکئی، دارای حواشی فراوان با امضای (لمحرره) و (رضی)، رکابه دارد، در اول و آخر نسخه فوایدی از جمله چند معما به نظم دیده می‌شود، اهدائی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه در ۱۳۷۸ ق.
جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول (صحافی جدید)
۱۴۵ گ، ۲۱ س، ۱۵ × ۲۰ سم.

(۸۵۳)

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة (نحو - عربی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸ ق)

نسخه حاضر شامل بخش پایانی و کمتر از یک سوم اصل کتاب را در بر دارد.
آغاز افتاده: «صدر مباحث الاسم بتعریفه فلما وصلت التوبة الى مباحث الفعل سلک تلك الطريقة و صدرها بتعریفه فقال الفعل مادلاً ای کلمة دلّت».

نسخ خوانا، بدون نام کاتب، بخشی از نسخه در چهارم محرم ۱۲۵۸، نشانی‌ها مشکئی، در اول نسخه یادداشت تملکی که سیاه شده با مهر بیضوی: (. . . صفرعلی)، اهدایی آیت الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ ش.
جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی با عطف جدید.
۵۲ گ، ۱۶ س، ۱۵ × ۱۹/۵ سم.

(۸۶۲)

البهجة المرضیة فی شرح الالفیة (نحو - عربی)

از: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی (۹۱۱ ق)

آغاز افتاده: «والواقع قبل فعل معرب او قبل مبتدا اعراب وجوبا عند البصريين نحو هذا يوم ينفع الصادقين و جوز الكوفيون بنائه».

نسخ خوانا، محمد بیرجندی قاننی، در روز سوم رمضان ۱۲۲۵، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، عناوین در هوامش صفحات به شنگرف درج شده است، دارای حواشی اندک و رکابه، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی ع به کتابخانه آستانه مقدسه قم در سال ۱۳۴۳ ش. جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، با نقش آستانه حضرت معصومه ÷ داخل ترنج (صحافی جدید). ۹۰ گ، ۱۷ س، ۱۳ × ۲۱ سم.

(۸۶۳)

تهذیب الوصول الی علم الاصول (اصول فقه - عربی)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶ ق)

آغاز افتاده: «و لا يدل على التكرار لأن قول الطبيب لا تاكل الرمان و قول السيد لا تشتر اللحم لا يقتضيه . . . البحث الثاني النهی فی العبادات يدل على الفساد لا فی المعاملات». انجام افتاده: «البحث الثالث فی ان الشبه ليس دالاً على العلية الوصف الذي لا يناسب عليه الحكم . . . اعتباره فی ذلك الحكم و من حيث علم تأثير جنسه».

نسخ، بدون نام کاتب و تاریخ، از قرن ۱۱ ق، عناوین شنگرف، با حواشی بسیار به نشانی (عم = شرح عمیدی)، دارای تصحیحات و رکابه، از برگ (۲۱ ر تا ۲۴ پ) جدید به نظر می‌رسد، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی ع در سال ۱۳۴۳ ش. جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید). ۱۰۱ گ، ۸ س، ۱۵ × ۲۰ سم.

(۸۶۴)

ارشاد الاذهان الی احکام الايمان (فقه - عربی)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶ ق)

از انجام اندکی افتادگی دارد.

انجام افتاده: «و مع تعدد الجنایات يتعدد الديات و ان اتحد الجاني، فلو سرت جنایاته». نسخ، بدون نام کاتب و تاریخ، از قرن ۱۲ ق، دارای حواشی بسیار با نشانی (تحریر)، (ع ل رحمه الله)، (شرح)، (ذکر)، (۱۲)، (مجمع)، (منه رحمه الله)، (ج د)، (زین الدین رحمه الله)، (مصادر)، (عد)، (م)، (یع)، (مهذب)، (شهید)، و . . . دارای رکابه، در صفحه نخست معمای فقهی درج شده است، بر فراز برگ چهارم چنین آمده است: «واقف حاجی میرزا محمد موقوف علیهم طلاب مدرسه عراق، تولیت با حضرت مستطاب حجة الاسلام سرکار آقای آقا نورالدین»، اهدایی آیه الله مرعشی به کتابخانه مقدسه حضرت معصومه X، در سوم جمادی الثاني ۱۳۷۲.

جلد: تیماج زیتونی مجدول، عطف تیماج قهوه‌ای سیر (جدید).
۲۵۵ گ، ۱۷ س، ۱۵/۵ × ۲۰ سم.

(۸۶۵)

مجموعه

۱. **البهجة المرضية في شرح الألفية** (۱ پ - ۹۲ ر)
(نحو - عربی)
از: جلال‌الدین عبدالرحمن بن ابی‌بکر سیوطی (۹۱۱ ق)
۲. **الکبری فی المنطق** (۹۳ ر - ۱۰۵ پ)
(منطق - فارسی)
از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۱۶ ق)
۳. **حاشیة تهذیب المنطق** (۱۰۸ ر - ۱۴۰ پ)
(منطق - عربی)
از: نجم‌الدین عبدالله بن حسین بهابادی یزدی (۹۸۱ ق)
آغاز: «بسمله. قوله الحمد لله افتتح بحمدالله بعد البسملة ابتداء بخير الكلام».
انجام افتاده: «و ان لم يكن واسطة في الثبوت ايضا، لم يكن علة للنسبة في نفس الامر، فالبرهان (ح) يسمّى برهان الإثني».

نسخ، بدون نام کاتب، رساله دوم: ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۳۶، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف یا مشکی، دارای تصحیحات اندک و رکابه، در اول نسخه یادداشتی از حسین در ۱۲۳۷ ق و سه بیت شعر فارسی در مذمت دنیا و دو بیت شعر عربی، و دو بیت فارسی در مدح امیرالمؤمنین علیه السلام، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی & در ۱۳۴۳ ش.
جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول (صحافی جدید)
۱۴۰ گ، سطور مختلف، ۱۷ × ۲۰/۵ سم.

(۸۶۹)

- تاریخ معصومین × (تاریخ - فارسی)
از: ؟

تاریخ معصومین علیهم السلام و فضائل و اخلاقیات و مطالبی را که در مجالس سوگواری بیان می‌شود از احادیث و کتابهای همچون جامع الاسرار، تحفة المجالس، زبدة التصانیف، انوار الشهادة حاجی محمدحسین یزدی، مخزن البكاء، فوحات القدس، سرور المؤمنین،

طوفان البكاء جوهری و ریاض فراهم آورده و آن‌ها را در تحت عنوانهایی همچون (لسان)، (اوراق)، (نظم)، (بیت)، (حکایت)، (در بیان)، (حدیث) و . . . نگاشته است. بسیاری از مطالب را به شعر آورده است. در آخر نسخه فهرست مطالب کتاب آمده است. گویا ۶۳ منبر می‌باشد.

آغاز: «بسمله، الحمد لله الذی جعلنا من اولیاء امام الذی حبه حبّ الله، و بغضه بغض الله، سعد من والاه، و شقی من عاداه ... لسان بعضی از ثقات را روایت کرده‌اند از سیدعلی حسینی که می‌گفت من مجاور مرقد مولای خود علی بن موسی الرضا × بودم».

انجام: «یعنی ای خواهر بیاور نزد من طفل شیرخوار مرا تا او را وداع کنم، بیوسم او را، پس جناب علیا مکرمه زینب × قنداقه علی اصغر را گرفته به نزد برادر آورد الخ».

نسخ، بدون نام کاتب و بی تاریخ از قرن ۱۳ یا ۱۴ ق، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، در پایان نسخه اشعاری در مرثیه و سینه زنی دارد، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی & به کتابخانه آستانه. جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید).
 ۱۱۶ گ، ۱۸ س، ۱۴ × ۲۱ سم.

(۸۷۱)

جامع عباسی

(فقه - فارسی)

از: بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ ق)

آغاز: «الحمد لله رب العالمین ... اما بعد چون توجه خاطر ملکوت، ناظر اشرف اقدس کلب آستان علی بن ابی طالب علیه السلام شاه عباس الحسینی الموسوی الصفوی بهادرخان».

انجام: «و اگر فوت بعد از احرام و داخل شدن حرم باشد در باقی افعال چیزی به جا نیاورده و آن چه به فعل آورده کافی است و احتیاج به نایب دیگر نیست».

نسخ و نستعلیق، بدون نام کاتب، پنج شنبه ۲۳ جمادی الثانی ۱۲۴۱، عناوین شنگرف، دارای رکابه، سه بیت شعر فارسی کاتب در انجامه آورده است، برگ‌ها الوان آبی و کاهی و کمی در هم ریخته، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی & به کتابخانه آستانه. جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید).
 ۲۳۴ گ، سطرها مختلف، ۱۶/۵ × ۱۹ سم.

(۸۷۶)

حاشیه شرح حکمة العین (فلسفه - عربی)

از: محمد بن حسین شیروانی (۱۰۹۸ ق)

اصل حکمة العین در فلسفه الهی و طبیعی است که ابوالحسن علی بن عمر مشهور به دبیران کاتبی قزوینی (۶۷۵ ق) شاگرد خواجه نصیرالدین طوسی آن را نگاشته است و میرک بخاری آن را شرح کرده است. این حاشیه‌ای استدلالی با عنوان‌های قوله، قال الشارح و اقول، که ردّ بر شارح و گاهی بر اصل کتاب است.

آغاز افتاده: «هذا التعريف يدلّ على معنى أنّ علم الحكمة علم لا نفس الحكمة يقتضى أنّه حمل الاستكمال لا على معنى ما يستكمل به على معناه المصدريّ . . . قال الشارح بتحصيل ما عليه الوجود في نفسه اي ذلك الاستكمال تحصل بتحصيل اقوال كان على تلك الاحوال».

انجام افتاده: «و اما قول الشيخ فليكن الموجود السابق، او وليكن المعاد الذي حدث فلم يحمل على انه قليل مستقل لأن».

نستعليق، بدون نام کاتب و بی تاریخ، عصر مؤلف، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حواشی دارد با نشانی (ش) و (منه) و (ش م س) و (ملا شمساً رحمه الله)، مهر بیضوی در آغاز و انجام نسخه با سجع «نور چشم محمد بود حسین ۱۲۳۰»، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه مقدسه. جلد: تیماج کرم رنگ (صحافی جدید). ۷۲ گ، ۲۱ س، ۱۹×۱۰/۵ سم.

(۸۸۰)

معالم الاصول (اصول فقه - عربی)

از: حسن بن زین الدین عاملی (۱۰۱۱ ق)

یک صفحه از آغاز نسخه افتاده است.

آغاز افتاده: «والمرسل بالارشاد والهدايه رحمة للعالمين صلى الله عليه و آله الهداة المهديين، و عترته الكرام الطيبين».

انجام: «محمّل الّا ان احتمل التقیة علی ما هو المعلوم من احوال الائمة علیهم السلام اقرب».

نستعلیق، بدون نام کاتب و بی تاریخ، از سده ۱۳ ق، عناوین شنگرف، نشانی‌ها مشکئی، با حواشی بسیار به امضای (سلط) و (سلطان العلماء) و (صالح ره) و (رف) و (عمید)، دارای رکابه، در آخر نسخه مهر مربع «العبد عبدالوهاب بن محمدعلی» و یادداشتی در ۱۲۷۵ ق و یک دعا و میزان طلب مالک نسخه، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی ع به کتابخانه آستانه مقدسه.
جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، عطف تیماج کرم رنگ جدید.
۱۲۵ گ، ۱۵ س، ۱۰ × ۱۷ سم.

(۸۸۳)

مجالس منبری

(تاریخ - فارسی و ترکی)

از: عبدالحسین بن عباس تبریزی (زنده در ۱۳۳۱ ق)

مطالب تاریخی و مجالس منبری در موضوع سوگواری حضرت ابی‌عبدالله الحسین × است، مؤلف اشعار ترکی مصیبت را از منابع گوناگون گردآوری نموده، و آن‌ها را در این دفتر در میان سال‌های ۱۳۱۷ الی ۱۳۳۱ هجری قمری تدوین کرده است.

از جمله مطالب این مجموعه وصایای پیامبر اکرم | به حضرت علی علیه السلام هنگام عزم به هجرت است که ترجمه فارسی آن در اینجا آمده؛ همچنین بحر طویل جناب عباس: منم صاحب قدرت منم مهر نبوت...؛ و بحر طویل رسیدن سید الشهداء بر سر علی اکبر؛ در نماز حضرت سیدالشهداء به نظم ترکی؛ پیش واقعه خروج از مدینه به نظم ترکی؛ مجالس در مرثی از اول محرّم تا روز عاشورا به عربی و فارسی؛ در هجرت جعفر بن ابی طالب با جماعتی به حبشه؛ در بیان حالات حضرت زینب ÷ در اوقات آمدن به کوفه؛ حدیث شریف امّ ایمن؛ از بحار الانوار، مخزن البکاء و ریاض القدس صدرالدین قزوینی نقل می‌کند. در آخر مجموعه تفسیر ما یقول الناقوس به عربی آمده است.

آغاز: «بسمله، هو العزیز و به نستعین و علیه التکلان، پیش واقعه عباس:

فریاد او وقتدن که هجوم ایتدی اهل شام عباس نامدار دن آلسونلار انتقام».

انجام: «فسمع الدیرانی ذلک و قال: ائی وجدت فی الکتاب انّ فی آخر الانبیاء من ینفسر ما یقول الناقوس».

نسخ و نستعلیق، عبدالحسین بن عباس تبریزی، در تاریخ‌های مختلف از جمله سه شنبه ۲۹ ذی‌قعدة ۱۳۲۷ در تهران، و در کوک‌چای و بادکوبه نوشته شده است، پشت برگ ۳۲ آمده است، یادگاری آقا میرزا محمدحسن خوئی در ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۸ در کوک‌چای قلمی گردید، در میان نسخه برگ‌های سفید دارد و برگ‌ها دارای واترمارک است، اهدایی مرحوم آیه الله نجفی مرعشی & در ۴ جمادی الثانی ۱۳۷۲ به کتابخانه آستانه مقدسه قم.

جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، عطف جدید.

۱۴۲ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۸ سم.

(۸۸۴)

مختصر المبادی

(فقه و اصول - فارسی)

از: ؟

کتابی است به گفته مؤلف سهل و آسان، به زبان فارسی برای مبتدیان که نخست در مقاصد ثلاثه فقه (موضوع، غایت، تعریف) بحث کرده و سپس به همان مقاصد سه گانه در اصول پرداخته است. پس از آن قواعد و فروعات فقهی را با استدلال‌های متوسط بیان کرده است.

آغاز: «بسمله. و له الحمد، و علی خیر خلقه محمد و آله افضل الصلوات و التحیات الزاکیات. اما بعد چون علم فقه اشرف و اعلا از جمیع علوم است ... موسوم شد به مختصر المبادی در علم فقه و اصول فقه ... مبوب و مفصل می‌نماید به چند فصل، فصل اول در بیان موضوع و غایه و تعریف علم فقه است».

انجام: «بعثک الامه بشرط ان تکون باکرتاً او نحو ذلک، فیقال له ثبوت وصف ملحوظ

است، مقصود بالاصاله ثبوت خیار است».

نستعلیق، بدون نام کاتب و بی تاریخ از قرن ۱۴ ق، در آغاز و انجام مهر بیضوی «محمدجعفر» دیده می‌شود که محتمل است همان مؤلف و کاتب نسخه باشد، دارای افزودگی‌ها و خط خوردگی‌ها و رکابه، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & در سال ۱۳۴۴ ش.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، عطف جدید.

۲۱۸ گ، سطور مختلف، ۱۲ × ۱۸ سم.

(۸۸۵)

مجموعه فی الاحادیث المتفرقة

(حدیث - عربی)

از: ؟

روایاتی است از حضرات معصومین علیهم السلام بیشتر در موضوعات اخلاقی، از جمله: فصل فی عقوبة النظر الی من لیس بمحرم، فصل فی عقوبة قذف النساء، فصل فیما ینبغی ان یفعل لمن یرید، مستحبات حج، اطعام، عیادت مریض و شرکت در تشییع جنازه، نماز جماعت و روایات فراوان در باب نماز، زیارات از جمله زیارت سیدالشهداء علیه السلام و محاسن اخلاقی همچون صبر و صدقه و ...

عنوانی که آورده شد بر فراز برگ ۱۶ نسخه آمده است. از کتاب مصباح و از شیخ صدوق نقل می‌کند.

آغاز: «بسمله. قال رسول الله | انا مدينة العلم و علی بابها. فلما سمع الخوارج هذا الحدیث حسدوا علی علی علیه السلام».

انجام: «و عجبت لمن یعلم انه یموت و یدخل فی القبر وحده، و یحاسب وحده، کیف یستانس بالناس، و یقول الله تعالی: لا اله الا الله حقا حقا محمد عبدي و رسولی».

نسخ، بدون نام کاتب و تاریخ، از قرن ۱۳ ق، نشانی‌ها در اوایل شنگرف، در آخر نسخه یادداشت معامله در تاریخ ۳ ربیع الاول ۱۲۸۸، پس از اتمام در برگهای پایانی مطلبی درباره جواز لعن بر دشمنان اهل بیت علیهم السلام آمده است، چهار برگ نانوشته، در پایین آخرین برگ پس از کتاب، مهر مربع «عبده المتوکل علی الله . . .» دیده می‌شود، اهدایی مرحوم آیه الله نجفی مرعشی به کتابخانه حضرت فاطمه معصومه X در جمادی الثانی ۱۳۷۲.

جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید).
 ۱۴۸ گ، ۱۰ س، ۱۱ × ۱۸ سم.

(۸۸۶)

المختصر النافع

(فقه - عربی)

از: محقق اول، جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید حلّی (۶۷۶ ق)

این نسخه کامل است.

انجامه کاتب: «وکان خلاصة علی ید العبد الأقل الراجی غفران ربه و عفوه و رضوانه

موسی بن هادف القطیفی فی ساعة العصر من یوم الأربعاء ثالث عشر من شهر ربیع الآخر سنة احد و ثمانین و تسعمائة غفرالله لکاتبه و لجميع المؤمنین و المؤمنات (...).

نسخ، موسی بن^۱ ناصر بن هادف^۲ القطیفی، عصر روز چهارشنبه ۱۳ ربیع الآخر ۹۸۱، عناوین شنگرف و در مواردی نانوشته، در حاشیه تصحیح شده و حواشی دارد با نشانی (زین) و (ع ل) و (ن)، رکابه دارد، در برخی برگها آثار مرمت به چشم می خورد، در روی برگ نخست یادداشت تملکی به تاریخ ۱۱۵۰ ق بوده که سیاه شده است و قیمت نسخه ۳۰ ریال درج شده، در ذیل انجامة کاتب (برگ ۲۲۰ پ) یادداشت تملک شرف الدین علی بن حسین علی بن ... احمد به رنگ مشکی جلی و در همان صفحه تملک دیگری به رنگ شنگرف از همو (شرف الدین علی بن حسین علی) و تملک اقل الطلبة محمدابراهیم بن محمدعلی و تملک جناب ملا محمدعلی و در (برگ ۲۲۱ ر) یادداشتی مبنی بر وفات مرحوم آخوند ملا اسماعیل ولد حاجی محمد حاجی مختار بنارانی؟ در روز دوشنبه ۲۳ شعبان مطابق ۲۱ از ماه هفتم از ایت نیل دو ساعت بعد از ظهر سنه ۱۲۹۱ و تاریخ مقتول ساختن طالب مهدی و رضای سلیم به حکم ظل السلطان پسر ناصرالدین شاه در اصفهان، در روز دوشنبه ۲۵ رجب ۱۲۹۱ که در ابرق گرفته بودند، و مهر بیضوی (عبده الراجی اسمعیل) و در ظهر همان برگ تکرار شده و مهر بیضوی دیگر (عبده محمد سلیم ۱۲۵۱) و یک بیت: در کتاب دوستان کردن طمع پستی بود / و رستانی باز ندهی ناجوانمردی بود، در (برگ ۲۱۹ پ) مهر اهدایی نسخه به کتابخانه آستانه قم از طرف آیه الله نجفی & دیده می شود.

جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف جدید است.

۲۲۱ گ، سطرها از ۱۳ تا ۱۵، ۱۳/۵ × ۱۸ سم.

(۹۰۰)

ادعیه، حرزها و افسون‌ها و ...

از: ؟

کتابچه‌ای است مانند آنچه مدعیان دعا نویسی و حساب و کتاب و حلّ و عقد و طلسمات و احضار جن می نویسند و گاهی ادعیه و حرزهایی بر گرفته از روایاتی است که اصل و مصدرش را مشخص نمی کند.

دعاهایی به گفته گردآورنده برای مرض‌های مختلف چون تب و لرز، آسانی وضع حمل، رها شدن از گرفتاری، فروش متاع، دفع موش، سرفه، گشودن بسته، برکت کیسه، سردرد،

۱ استاد نقیبی [بن] را جا انداخته است (فهرست: ج ۳، ص ۱۲۴).

۲ استاد دانش پژوه آن را (هادی) خوانده است (فهرست ص ۱۶۵).

آفت مزرعه، عقرب گزیدگی، وبا، گریه کودکان و زیاد شدن شیر گاو و گوسفند، و احکام حجامت، ناخن گرفتن، بانگ کردن مرغ، ساعات استخاره، دعای جن و پری، طالع بینی و امثال آن‌ها را از جاهایی، بدون ذکر منبع جمع آوری کرده است.

آغاز افتاده: «جهت تب لرز... ذکر کرده‌اند که به خط شریف امام رضا × دیدم که بنویس از جهت تب لرز بر سه پارچه کاغذ، پارچه اول بعد از بسم الله الرحمن الرحيم لاتخف انک انت الاعلی».

انجام: «دعای ماه شعبان، بسم الله الرحمن الرحيم، ماشاء الله توجهها الى الله، ماشاء الله استکانتاً لله... لا حول و لا قوة الا بالله».

نستعلیق، بدون نام کاتب، به تاریخ روز شنبه، ربیع الآخر ۱۳۱؟ عنوان‌ها و نشان‌ها مشکی، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی ع به کتابخانه آستانه. جلد: تیماج مشکی، عطف تیماج قهوه‌ای سیر جدید. ۶۹ گ، سطرها مختلف، ۱۲ × ۱۷/۵ سم.

(۹۰۱)

شرائع الاسلام فی مسائل الحلال والحرام

(فقه - عربی)

از: محقق اول، جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید حلی (۶۷۶ ق)

نسخه حاضر از کتاب الطهاره تا کتاب الصوم را دارد.

آغاز: «بسمله. اللهم انی احمدک حمداً یقل فی انتشار حمد کلّ حامد».

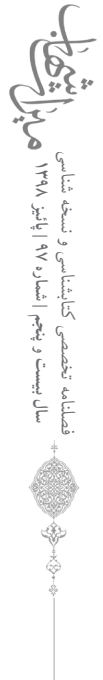
انجام: «الرابعة: اذا أفطر زمانا نذر صومه علی التعین کان علیه القضاء و کفارة کبری

مخیره، وقیل کفارة یمین و الاول اظهر، الخامسة الکذب علی الله و رسوله».

نسخ خوانا، بدون نام کاتب و بی تاریخ، از اواخر قرن ۱۰ یا اوائل قرن ۱۱ ق، عناوین شنگرف، دارای تصحیحات اندک و رکابه، در برگ آخر به خط قدیم آمده: (۷۷ ورق)، در پشت برگ پایانی مهر بیضوی «محمد رسول الله» و مهر بیضوی دیگری «محمد رسول الله و علی ولی الله» و در اول نسخه مهر مربعی با سجع: «بنده آل محمد مهدی» دیده می‌شود، اهدایی مرحوم آیت الله نجفی مرعشی ع به کتابخانه آستانه حضرت معصومه سلام الله علیها، در ۲۷ جمادی الثاني ۱۳۷۲.

جلد: تیماج قهوه‌ای (صحافی جدید).

۷۶ گ، ۱۵ س، ۱۲/۵ × ۱۸ سم.

(۹۰۲)

حاشیه معالم الاصول

(اصول فقه - عربی)

از: خلیفه سلطان، سید حسین بن محمد مرعشی املی (۱۰۶۴ ق)

آغاز: «بسمله. حمدله. تصلیه. و بعد فیقول العبد الغریق فی بحر العصیان المشرف بالانتساب الی ثانی سیدی شباب اهل الجنان الحسین المدعو به خلیفه سلطان».

انجام افتاده: «اعتراض علیه بان ورود هذا النقل بعد حکم الاصل لیس نسخ . . . انتهایه و النسخ هو رفع الحکم الشرعی، و ایضا لو جعلنا المقرر ساقط».

نسخ و نستعلیق، بدون نام کاتب و بی تاریخ از قرن ۱۳ ق، عناوین و نشانی‌ها مشککی یا نانوشته، دارای رکابه، در صفحه نخست نصاب طلا و نقره و درهم شرعی و نصاب غلات میزان و رطل عراقی به فارسی درج شده است، و در صفحه آخر نسخه فایده‌ای در باره (استفاده) و (افاده) به چشم می‌خورد، مهر بیضوی ناخوانا در چند جا دیده می‌شود، هدایی مرحوم آیت الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه حضرت معصومه ÷ در سال ۱۳۴۳ ش.

جلد: تیماج مشککی مجدول (عطف جدید).

۷۰ گ، سطور مختلف، ۱۱/۵ × ۱۷ سم.

(۹۰۵)

زیارتنامه حضرت امام رضا ×

(دعا - فارسی و عربی)

انشاء از: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی^۱ (۱۳۲۵ ق)

یحیی بن محمد شفیع اصفهانی در سال ۱۳۰۳ ق، به زیارت حضرت ثامن الائمه امام رضا × مشرف می‌شود، و زیارت مخصوص آن حضرت را که معلوم الاسناد به ائمه × باشد نمی‌یابد، جز زیارت امین الله و زیارت جامعه کبیره و جامعه صغیره. از این رو این زیارتنامه را از کلمات امامان و آیاتی که در فضیلت اهل بیت × بوده انشاء نموده است که مجموع آیات حدود یکصد و ده آیه است.

^۱ یحیی بن محمد شفیع بیدآبادی اصفهانی (۱۳۲۵ ق) از علمای بزرگ شیعه صاحب تألیف ارزنده، کتابخانه نفیسی داشته و خود به استنساخ و مقابله و تصحیح نسخه‌های خطی می‌پرداخته است. وی از ملازمان میرزا حسین نوری صاحب مستدرک الوسائل بوده است. رجوع شود: نقباء البشر، چاپ آستان قدس، ج ۵ ص ۲۸۲۴ - ۲۸۲۵.

آغاز: «این بنده رو سیاه یحیی بن محمد شفیع اصفهانی به عرض برادران دینی می‌رساند که چون در سال ۱۳۰۳ هجری به زیارت حضرت ثامن الائمه . . . بسمله. السلام عليك یابن رسول الله السلام عليك یابن نبی الله».

انجام: «یا در بالای سر مطهر دو رکعت یا چهار رکعت یا شش رکعت نماز کنی، چنانچه در روایت وارد شده است. و بعد از آن هر دعا که خواهی کن، و ادعیه بالای سر بسیار است». نسخ خوش، متن زیارت معرب، به خط مؤلف (یحیی بن محمد شفیع اصفهانی)، ۱۳۰۳ ق، با خط خوردگی‌ها در متن، دارای رکابه، اهدایی مرحوم آیت الله مرعشی نجفی & به کتابخانه حضرت معصومه ÷ در سوم جمادی الثانی ۱۳۷۲. جلد: تیماج قهوه‌ای روشن (صحافی جدید) ۲۴ گ، ۱۲ س، ۱۱ × ۱۷/۵ سم.

(۹۰۶)

شرح قطر الندی و بل الصدی

(نحو - عربی)

از: جمال الدین عبدالله بن یوسف ابن هشام نحوی (۷۶۱ ق)

نسخه کامل است.

نسخ، علی اکبر، در تاریخ دهه دوم جمادی الاول ۱۲۳۵، در مدرسه فاضل‌خان، عناوین و نشانی‌ها شنگرف یا مشکى، دارای تصحیحات و حواشی اندک و رکابه، در آخر نسخه یادداشتی به تاریخ ۱۲۴۰ و دعای مطالعه و فواید صرفی . . . اهدایی مرحوم آیت الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ ش. جلد: تیماج سرخ مجدول با ترنج و سر ترنج، عطف تیماج قهوه‌ای روشن جدید. ۱۴۴ گ، سطرها مختلف، ۱۰/۵ × ۱۶/۵ سم.

(۹۰۷)

مجموعه

(نحو - عربی)

۱. الفوائد الصمدية (۱ پ - ۴۲ پ)

از: بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ ق)

آغاز: «بسمله. احسن کلمة یتبدء بها الکلام و خیر خبر یختتم به المرام، حمدک اللهم علی جزیل الانعام».

انجام: «اللهم اشرح صدورنا بأنوار المعارف، و نور قلوبنا بحقائق اللطائف، و اجعل ما
اوردناه في هذه الوريقات خالصا لوجهك الكريم و تقبله منا انك انت السميع العليم...».

۲. المسائل الطوسية = العقائد النصيرية (۴۴ پ - ۴۹ ر) (کلام - عربی)

از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی (۶۷۲ ق)

رساله مختصری است شامل ۳۴ مسأله در خصوص ذات و صفات پروردگار و نبوت و
امامت و معاد با عناوین (مسأله - مسأله) که تعداد آنها در نسخه‌ها مختلف است.

[فنخا ۲۷۹/۲۹ - ۲۸۰ (۴ نسخه)]

آغاز: «بسمله. مسئله معرفة الله تعالى واجبة على كل مكلف بدليل انه منعم».

انجام ناتمام: «مسئله الامام بعد النبي صلى الله عليه وآله بلا افضل (كذا، والصحيح بلا

فصل) على ابن ابي طالب عليه السلام... تعلموا منه ولا تعلموه من كنت مولاه».

۳. طريقة نماز شب (۵۰ پ - ۵۱ ر) (ادعیه و آداب - فارسی)

از: ؟

آغاز: «طريقة نماز شب وفق الله بفعله. بسمله. بدان وفقك الله تعالى که نوافل یومیه دو

برابر فرائض یومیه است».

انجام: «دویم بعد از حمد قل هو الله احد بخواند».

نسخ خوانا، رساله یکم: احمد بن شیخ سلمان، در ظهر ۲۲ ذیحجه الحرام ۱۲۲۶. عنوان‌ها
شنگرف، دارای حواشی و رکابه، اهدایی آیه الله مرعشی ع در سال ۱۳۴۳ ش. به کتابخانه
آستانه مقدسه قم.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۵۸ گ، ۸ س، ۱۱/۵ × ۱۶/۵ سم.

(۹۰۸)

(معانی بیان - عربی)

حاشیه مختصر المعانی

از: نظام الدین عثمان بن عبدالله خطائی (قرن ۱۰ ق)

[التراث العربی ۴/۴۷۳ - ۴۷۶]

آغاز و انجام نسخه حاضر افتاده است.

نسخ، بدون نام کاتب و بی تاریخ (از قرن ۱۱ ق) عناوین شنگرف، تصحیح شده و علامت بلاغ دارد، با حواشی به امضای X و (محمی الدین رحمه الله)، برخی برگها وصالی شده، دارای رکابه که تعدادی از آن در صحافی از بین رفته است. اهدایی مرحوم آیه الله آقا نجفی مرعشی ع به کتابخانه آستانه قم در سال ۱۳۴۳ ش.

جلد: تیماج سرخ مجدول، عطف تیماج قهوه‌ای روشن (جدید)
۷۴ گ، ۲۱ س، ۱۱ × ۱۷ سم.

(۹۱۳)

شرح الآجرومية

(نحو - عربی)

از: علی بن محمد منوفی مصری (۹۳۹ ق)

شرح مزجی بر رساله معروف به الآجرومية یا المقدمة الآجرومية ابو عبدالله محمد بن محمد صنهاجی معروف به ابن الآجروم (۷۲۳ ق) است.

[آغازنامه ۸۲/۲؛ ظاهریه، نحو ۲۴۰]

آغاز: «بسمله. الحمد لله الذي هدانا لمعرفة الادب و فهمنا اسرار لسان العرب، و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له بشهادة ادخرها ليوم الحشر ... و بعد فهذا شرح على الاجرومية .. صنّفه الشيخ الصالح ... الشيخ جبرائيل رضی الله عنه».

انجام افتاده: «و قد مثله ... غلام زيد ای غلام لزيد، واللام في ... و كذلك باب الدار و جلّ الفرس ای باب ...».

نسخ، بدون نام کاتب و بی تاریخ، از قرن ۱۲ یا ۱۳ ق، نشانی متن آجرومیه، مشکى و گاهی شنگرف، دارای رکابه، برگ آخر وصالی شده، رطوبت بر حاشیه صفحات اثر گذاشته است، اهدایی آیت الله مرعشی نجفی ع به کتابخانه آستانه مقدسه قم در سال ۱۳۴۳ ش.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن (صحافی جدید)

۱۱۸ گ، ۱۷ س، ۱۱ × ۱۶ سم.

(۹۱۴)

جامع عباسی

(فقه - فارسی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ ق)

این نسخه گزیده مختصری است از کتاب که به بخشی از چیزهایی که به شخص جنب مکروه است، آغاز گشته و در شکایات نماز خاتمه یافته است.

آغاز افتاده: «خواندن و بعضی از مجتهدین مطلق قرآن خواندن را بر جنب حرام می‌دانند. سیم مصحف برداشتن خواه در دست خواه در بغل و خواه در گردن». انجام افتاده: «و آنچه در نظر حقیر دور نیست این است که در صورت موافقت نماز احتیاط یا نقص نماز به نحوی که در شرع وارد شده حکم به صحت کنیم، و بگوئیم که نماز احتیاط را تمام کند».

نسخ، بدون نام کاتب و بی‌تاریخ از قرن ۱۳ ق، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، دارای رکابه، اهدایی مرحوم آیه‌الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه مقدسه در سال ۱۳۴۲ ش. جلد: تیماج قهوه‌ای روشن (صحافی جدید) ۶۹ گ، ۱۲ س، ۱۶ × ۱۲ سم.

(۹۱۸)

مجموعه

۱. **الکبری فی المنطق** (۱ ر - ۱۲ پ) (منطق - فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۱۶ ق)

آغاز افتاده: «نیز بر دو قسم است، یکی ضروری که آن را احتیاج به نظر و فکر نباشد چون تصدیق به آن که آفتاب روشن است و آتش گرم است و نظایر آن و دویم نظری که محتاج باشد به نظر و فکر».

۲. **آداب المتعلمین** (۱۴ ر - ۲۳ ر) (اخلاق - عربی)

از: خواجه نصیرالدین، محمد بن محمد طوسی (۶۷۲ ق)

۳. **صیغ مشکله** (۲۳ ر - ۳۰ پ) (صرف - فارسی)

از: ؟

رساله کوتاهی در بیان برخی صیغه‌های مشکل صرفی و طرز ساختن آن‌ها است. آغاز: «بسمله. حمدله، اما بعد بدان که این مسوّد‌ای است در حلّ بعضی از صیغ مشکله به جهت یادگار (چنین) نوشته شد، تخ امر است از باب رباعی مزید فیه و باب تفعّل».

انجام افتاده: «فعل ماضی موضوع از برای مفرد مذکر غائب از باب افعلنال، مجرد وی ولول، نقل به باب افعلنال کردیم اولنول شد، فتحه و او را نقل کردند بما قبل که نون است».

۴. الالفیة (۳۲ ر - ۴۶ ر) (فقه - عربی)

از: شهید اول، محمد بن مکی عاملی (۷۸۶ ق)

آغاز افتاده: «تحقیقا او تقدیرا و المزیل للعقل والحیض والاستحاضه والنفساء مس میت الآدمی نجساً و تیقن الحدث والشک فی الوضوء».

۵. الشافیة (۴۶ پ - ۷۴ پ) (صرف - عربی)

از: ابن حاجب، عثمان بن عمر (۶۴۶ ق)

نسخ، رساله اول و دوم، محمد ابراهیم بن محمد علی، رساله یکم: روز سه شنبه، چهاردهم جمادی الثانی ۱۲۷۳، رساله دوم: جمادی الثانی ۱۲۷۳، رساله چهارم به خط همو، در روز سه شنبه، چهارم ربیع الثانی ۱۲۷۳ عناوین و نشانی‌ها شنگرف، دارای رکابه، در (برگ ۱۲ پ) مهر بیضوی «المتوکل علی الله عبده محمد ابراهیم» روی برگ ۴۶ تملک کاتب با همان مهر دیده می‌شود، در (برگ ۱۳ ر) چند بیت شعر فارسی درج شده است، اهدایی مرحوم آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۳ ش.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، عطف جدید است.

۷۴ گ، ۱۱ س، ۱۱ × ۱۶ سم.

(۹۱۹)

مجموعه

۱. امثله = تعریب الأمثلة (۱ ر - ۶ ر) (صرف - فارسی و عربی)

متن از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۱۶ ق)

همان امثله میر سید شریف جرجانی ۸۱۶ ق است که با تعریب برخی قسمت‌ها و توضیح دادن صیغه‌ها به فارسی آورده است.

[فنخا: ۹۰۲/۴ - ۹۰۳]

آغاز: «اعلم ان المصدر اصل الکلام و یصدر منه تسعة اوجه، الماضي والمستقبل و اسم الفاعل».

انجام افتاده: «و فی نهی الحاضر لا تضرب لا تضربا لا تضربوا، لا تضربی لا تضربا لا یضربن».

۲. **العوامل المائة = العوامل في النحو** (۷-ر - ۲۴ پ) (نحو - عربی)

از: عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی (۴۷۱ ق)

[فنخا: ۸۴/۲۳ - ۹۵]

آغاز: «بسمله، العوامل في النحو على ما ألفه الشيخ الفاضل عبدالقاهر بن عبدالرحمن . . . وجعل الجنة مثواه مائة عامل، لفظية و معنوية».

۳. **نصاب الصبيان** (۲۷-ر - ۴۵ ر) (لغت - عربی به فارسی)

از: ابونصر مسعود بن ابی بکر فراهی (۶۴۰ ق)

آغاز افتاده: القطعة الاولى،

به بحر تقارب نهی پا درون به تقطیع وزنش چنین کن برون

فعول، فعول، فعول، فعول زهی دولتت را فلک رهنمون

نسخ، بدون نام کاتب و بی تاریخ، از سده سیزدهم، عنوانها و نشانیها شنگرف یا مشکى، مهر بیضوى «یا امام حسن ادرکنی» در چند جای ردیف سوم دیده می شود، در برگ (۲ ر) مهر بیضوى (یا امام زین العابدین ادرکنی) و در برگ ۲۵ مالکیت شیخ احمد فرزند شیخ حسن شیخ سلمان مورخ سال ۱۲۶۵ و چند تاریخ وفات ثبت شده، در میان نسخه چند برگ نانوشته وجود دارد، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & در سال ۱۳۴۳ ش. جلد: تیماج سبز، عطف جدید است. ۴۵ گ، (جز نانوشتهها)، سطور مختلف، ۱۰ × ۱۵ سم.

(۹۲۱)

الادعية (کتاب فی ...) (دعا - عربی)

از: ؟

دعاهایی هم چون ادعية السرّ^۱ که از احادیث قدسی است و خداوند متعال در شب معراج به پیامبر | خطاب فرموده است. دعوات هفته که برای هر روز از ایام هفته وارد شده، چهار بخش دعاء با عنوانهای دعاء، تسبیح، ورد و عودّه آورده است، و نیز دعای مشلول و اعتصام و اختتام الحزب و دعاهایی از صحیفه سجادیه و جز آنها را در این کتاب گردآوری کرده است.

۱ این دعاها در بحار الانوار ج ۵، ص ۳۰۶ به نقل از البلد الامین آمده است.

آغاز افتاده: «و یقین المتوکلین بک، و توکل المؤمنین علیک، اللهم اجعل رغبتی فی مسئلتی مثل رغبة اولیائک فی مسائلهم ... هذا آخر ما وجد من الصحیفة الكاملة. من الادعیة القدسیة، یا محمد قل لِمَنْ عَمِلَ کبیرة من اُمَّتِکَ فَأَرَادَ مَحَوَّهَا وَطُطَّهَرَهَا مِنْهَا...».

انجام: «و احصی عدد الاحیاء والاموات، صلی علی محمد و آل محمد خیر البریات، و افعَل بی کذا و کذا، صلی علی محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین».

نسخ معرب، بدون نام کاتب و بی تاریخ، عنوانها و نشانها شنگرف، دارای تصحیحات و حواشی و رکابه، گاهی حواشی توضیحی به فارسی دارد، اهدایی مرحوم آیت الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ ش.

جلد: تیماج سرخ، عطف تیماج قهوه‌ای جدید.

۷۵ گ، ۱۲ س، ۱۰ × ۱۵ سم.

(۹۲۳)

تقریر ابحاث شریف العلماء الاصولیة

(اصول فقه - عربی)

از: ؟

تقریرات دروس شریف العلماء آملی حائری (۱۲۴۵ ق) در اصول فقه است که در این نسخه سه مبحث (دلالة النهی علی الفساد) و (بیان العام والخاص) و (المطلق و المقید) آمده است. مقرر از استاد خود با عنوان (استادنا الشریف) نقل قول می‌کند.

صاحب ضوابط، سعید العلماء، جاپلقی، ملا محمدعلی استرآبادی، ملا محمدتقی اردکانی، ابراهیم حسینی زنجانی و تنی چند از علمای بزرگ که از تلامذه شریف العلماء بوده‌اند، تقریرات درس وی را نگاشته‌اند.

مقرر در اول محرم سال ۱۲۴۵ به نگارش این تقریرات شروع نموده و در روز ۱۶ صفر همان سال آن را به پایان رسانده است.

[التراث العربی ۴/۳؛ فنخا ۸/۹۳۲ و ۹۳۶؛ الذریعة ۴/۳۷۲ رقم ۱۶۲۴ و ۴/۳۷۳ رقم ۱۶۲۶ و ۱۷/۱۸۴ رقم ۹۷۲ (القواعد الشریفیة فی القواعد الاصولیة) و ۱۵/۱۱۹ رقم ۸۰۲ (ضوابط الاصول)؛ فهرست آستان قدس رضوی ج ۱۶ صفحات متعدد].

آغاز: «بسمله. اعلم ان العلماء قد اختلفوا فی دلالة النهی علی الفساد علی اقوال شتی سیجی ... يستدعی تمهید مقدمات. الاولى».

انجام: «الاول أنه يجوز ان لا يكون المقصود بالذات من عقد هذا المبحث حكم المثبتين من المطلق والمقيد، و يكون ذكر ما عداهما من الاقسام الثلاثة الا من باب الاستطراد؛ اصل في المجلد».

نستعليق؛ گویا به خط مقرّر، شروع به کتابت در اول محرم ۱۲۴۵ و ختم آن در ۱۶ صفر ۱۲۴۵، اهدایی مرحوم آیت الله نجفی مرعشی & به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ ش. جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سر ترنج (صحافی جدید). ۱۸۴ گ، ۱۲ س، ۱۰/۵ × ۱۵ سم.

(۹۲۶)

حاشية القواعد المنطقية

(منطق - عربی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۱۶ ق)

نستعليق، اقل الطلبة حاجی محمد فرزند کربلایی ابراهیم خان جیلانی، در روز پنجشنبه ماه شعبان؟ در ارض اقدس مطهره منوره؟ عناوین و نشانی‌ها شنگرف، دارای حواشی به امضای (لمحرره) و (عماد) و (سید علی) و (حاشیه للتهذيب) و (داود) و (حاشیه مطالع) و (عبدالحکیم) و تصحیحات اندک و دارای رکابه، از کتب موقوفه مرحوم شیخ محمد وحید خورگانی رشتی، سال ۱۳۸۱ ق، پس از کتاب در یک صفحه فرق بین جزء و جزئی و کل و کلی آمده است. برگ‌هایی در اول و آخر نسخه سفید مانده است، مهر مربع «محمد بن محمد» بر فراز برگ دوم دیده می‌شود. اهدایی مرحوم آیت الله مرعشی نجفی & به آستانه در سال ۱۳۴۳ ش طبق یادداشت سید ناصرالدین آرام. جلد: تیماج مشکی، عطف تیماج قهوه‌ای جدید. ۱۱۱ گ، سطرها مختلف، ۱۱ × ۱۵/۵ سم.

(۹۲۷)

شرح التصريف

(صرف - عربی)

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳ ق)

انجام نسخه حاضر افتاده است.

نسخ، بدون نام کتاب و بی تاریخ، عنوان‌ها و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده، دارای تملک حاج یحیی فرزند حاج محمدزمان کوشکی آباده‌ای و غلام رضا فرزند ملا احمد رئیس آباده‌ای و مهر بیضوی با سجع «انا نبشرك بغلام اسمه یحیی» در چند جای کتاب دیده می‌شود، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۳ ش. جلد: تیماج قهوه‌ای روشن (صحافی جدید) ۶۶ گ، ۱۷ س، ۱۱ × ۱۵ سم.

(۹۲۸)

جنگ احادیث، آداب و سنن

(حدیث - فارسی)

از: ؟

روایات اخلاقی است که با احادیث قدسی با سربندهای (ای موسی) و سپس (ای پسر آدم) شروع می‌شود و پس از آن مطالبی است بر گرفته از آیات و روایات معصومین × به شرح زیر:

باب اول: در بیان فضیلت فاتحة الكتاب؛ و آداب و اذکار نماز و مواعظی چند؛

در فضیلت نماز جمعه؛

فصل اول در فضیلت ماه مبارک رمضان؛

در فضیلت ماه رجب.

آغاز افتاده: «و اما آن گناहانی که به شکم است: خوردن مال یتیم است از روی ظلم، و خوردن ربا و اما آن گناهانی».

انجام افتاده: «هزار ساله طاعت در دیوان اعمال او نویسند، و هزار ساله گناهاش محو کنند، چون از گور بر خیزد رویش چون ماه تابان باشد. روایت کند از رسول | که فرمود که هر که در ماه».

نستعلیق، بدون نام کاتب و بی تاریخ، از سده سیزدهم هجری، نشانی‌ها شنگرف، دارای رکابه، یادداشت یادگاری از محمد ابراهیم فرزند اسدالله بختیاری از طایفه کزی و قیمت گندم در برگ ۲۵ به تاریخ سال ۱۳۸۷ و نام محمدباقر فرزند اسدالله در برگ ۸۴ به تاریخ چهارشنبه چهارم ربیع الثانی سال ۱۳۳۶ و یادداشتی دال بر گرانی گندم آمده است. اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به کتابخانه آستانه.

جلد: تیماج مشکى مجدول، عطف تیماج قهوه‌ای جدید.

۱۴۲ گ، ۱۲ - ۱۴ س، ۱۲ × ۱۵/۵ سم.

(۹۳۵)

مستدرک الالفین

(اعتقادات - عربی)

از: محمد جرار حسین بن محمد مصطفی حسین طاهر (۱۳۰۵ - ۱۳۶۹ ق)

تبیض از: سید صابر حسین کاظمی موسوی الله آبادی (قرن ۱۵ ق)

کتاب مهمی در اثبات امامت امیرالمؤمنین و ائمه طاهرین علیهم السلام بر گرفته از آیات قرآن است، که مؤلف آن را به عنوان مستدرک کتاب الالفین علامه حلی نامگذاری می‌کند. مؤلف چون کتاب الالفین علامه حلی (۷۲۶) را دید که در موضوع امامت است و از آیات قرآن برای امامت امیرمؤمنان × دلیل آورده است، او نیز به پیروی از علامه حلی در موضوع امامت از آیات قرآن بهره گرفت و به ترتیب سوره قرآنی پیش می‌رود. وی در بیستم صفر ۱۳۶۱ نگارش آن را به پایان رسانده است.

این کتاب دو بار نگاشته شده، پاکنویس آن را سید صابر حسین کاظمی موسوی الله آبادی (خواهرزاده مؤلف، زنده در ۱۴۰۱ ق و وفات پیش از ۱۴۲۰ ق) انجام داده است. مؤلف سفارش کرده بود، کتاب فقط به دست کسی برسد که اهل علم بوده و امکان طبع آن را فراهم نماید. سید صابر که در سال ۱۴۰۰ ق، نسخه را تبیض نموده بود، هردو نسخه را همراه با نامه‌ای به وسیله شیخ محمد نجفی برای آیت الله العظمی مرعشی نجفی در قم به تاریخ ۲۲ شوال ۱۴۰۱ می‌فرستد ولی در ۶ جمادی الثانی ۱۴۲۰ به قم می‌رسد که آیه الله مرعشی وفات یافته، لذا هردو جلد به کتابخانه آستانه حضرت معصومه سلام الله علیها منتقل می‌شود.

آغاز: «بسم الله الذي دلّ على وجوب وجوده كل موجودات (كذا) و على ازليته بدء كل مخلوقات، و على ابديته نهاية كل محدثات، الذي كتب على نفسه الرحمة». انجام: «و اذا ثبت بهذه السورة وجود المعصومين، و لا نعلمهم فيجب عليه تعالى ان يجعل منهم اماماً و هو الصواب، و الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على نبيه الكريم و رسوله العظيم محمد و آله المعصومين».

نستعلیق، سید صابر حسین کاظمی موسوی الله آبادی، پسر خواهر مصنف، در یوپی هندوستان، سال ۱۴۰۰ ق، دارای خط خوردگی‌های بسیار، دو دفتر خط دار است با خط نستعلیق با خودکار مشکی و شماره آیات با خودکار آبی نوشته شده، دارای مفتاح المطالب، در آخر هر دو نسخه نام کتاب و مؤلف و توضیحات لازم در صفحه عنوان و در نامه‌ای ضمیمه به نسخه، آمده است. اهدایی آقا سید ضیاء فرزند سید صابر حسین از کراچی پاکستان در ۶ جمادی الثانی ۱۴۲۰ به آستانه مقدسه حضرت معصومه ×، دارای فهرست مطالب، کتاب در دو نسخه نوشته شده و به وسیله شیخ محمد نجفی به پیوست نامه‌ای خدمت مرحوم آیه الله مرعشی فرستاده می‌شود، و چون آن مرحوم از دنیا رفته کتاب را به آستانه هدیه می‌دهند.

جلد: نایلونی آبی و سبز.

۱۷ + ۲۰۷ + ۲۰۹ صفحه، سطور مختلف، ۱۵ × ۱۹ سم.

(۱۴۲۰)

شرائع الاسلام في مسائل الحلال و الحرام (فقه - عربي)

از: محقق حلی، ابوالقاسم جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید (۶۷۶ ق)

نسخه کامل است و از کتاب الطهارة تا کتاب الديات را در بر دارد.

انجامه کاتب: «اتفق الفراغ من تميم هذا الكتاب الشريف المسمى بشرايع الاسلام مشتمل على مسایل الحلال والحرام في اوسط يوم الثاني عشر من شهر ربيع الاول سنة سبع و ثمانين و تسعمائة من هجرة النبوية |، ملتمس از اهل بصارت آنکه اگر بر سهوی اطلاع یابند بقلم عفو اصلاح نموده کاتب خاکسار و ذرة بی مقدار را بدعای خیر یاد آورند که از جفای فلک سفله نواز مستأصل بود و از روی سرعت در عین تخیلات فاسد کتابت نمود و انا العبد الفقير اقلّ عبادالله و احوجهم الى رحمة الله الغني محمود بن محمد خطيب کاخکی فتح الله لهما ابواب الرحمة و جعلهما مستعداً لعبادته المرضية و ادخلهما في نعيم الباقية بشفاعة نبيه محمد و وصيه علي و آله من الائمة صلوات الله و سلامه عليهم اجمعين الطيبين الطاهرين، برحمتك يا ارحم الراحمين»^۱.

نسخ، محمود بن محمد خطیب کاخکی، ۱۲ ربیع الاول ۹۸۷، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ در برگهای مختلف ثبت شده که متأسفانه با تیغ صحاف بخشی از آنها از بین رفته است، جزء اول کتاب در برگ ۱۶۲ پ پایان یافته و تاریخ سنه ۹۸۷ دارد و جزء دوم از برگ ۱۶۴ پ شروع می شود، حواشی دارد با امضای (شهید رحمه الله)، (شیخ مفلح)، (زین)، (ع ل رحمه الله) و ترجمه فارسی برخی از کلمات در هامش صفحات درج شده است، صفحات زوج رکابه دارد، نام کتاب و مؤلف در صفحه عنوان جزء اول (برگ ۲ ر) و جزء دوم (۱۶۴ ر) به خط جلی ثبت شده است، فهرست کتابهای جزء یکم در (برگ ۲ ر) و کتابهای جزء دوم در برگ (۱۶۳ ر) آمده است، یادداشت های متفرقه ای در لابلای نسخه به چشم می خورد، از جمله در برگ ۱ و ۲ ر (یا کبیکج یا قطمیر) و (۱ پ) یادداشت فقهی به عربی در (منزوحات البئر) و چند بیت فارسی در (احکام رضاع) و (برگ ۲ ر) یک بیت: (سپهر دولت دین آفتاب هفت اقلیم * ابوالمظفر شاه مظفر ابراهیم) و همانجا تملک (جعفر الحسینی الاسترآبادی) و روایتی از امام زین العابدین × (من عبد الاسم دون المعنی فقد كفر . . .) و در (برگ ۱۶۳ ر) رموز اسامی مجتهدین و کتب مجتهدین و در ذیل انجامه کتاب مهر بیضوی «المتوکل علی الله عبده محمد»

۱ در ذیل آن به خط قرمز نوشته شده: (فی تاریخ شهر محرم الحرام سنه ۹۸۷ فی بلدة هراة)

و در ظهر آن چند یادداشت فقهی و چند حدیث و سه بیت معمای فقهی به نظم عربی و در (برگ ۳) یادداشت مدیر کتابخانه آستانه قم (ناصرالدین آرام) مبنی بر اهدای نسخه از آیه الله مرعشی نجفی & در دوم جمادی الثانی ۱۳۷۲ و برگهای (۱۵۲) و (۳۶۰ پ) مهر مستطیلی اهدای نسخه از آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه قم.
 جلد: تیماج تریاکی جدید.
 ۳۷۱ گ، ۱۷ س، ۱۸ × ۲۴ سم.

(۱۴۲۲)

من لایحضره الفقیه (حدیث - عربی)

از: شیخ صدوق، محمد بن علی بن بابویه قمی (۳۸۱ ق)
 نسخه موجود از ابواب القضاء و الاحکام تا باب النوادر در میراث را در بر دارد.
 آغاز: «ابواب القضاء والاحکام باب من یجوز التّحاکم الیه و من لایجوز».
 انجام: «اهل بیته و ثقلی فاذهب عنهم الرّجس و طهرهم تطهیرا».

نسخ، بی‌کا، از قرن ۱۱ ق، برگ یکم و سه برگ از آخر نسخه نونویس به خط محمدرضا حسینی تویسرکانی، ۲۷ ذیحجه الحرام ۱۲۵۶ ق در کربلا، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، با تصحیحات و نسخه بدلها و حواشی به نشانی (مصباح)، (نهایه)، (ق)، (مصادر)، (مغرب) و |، صفحات دارای رکابه، تملک محمد مهدی ولد عالیجاه آقا میرزا محمدحسین به سال ۱۲۸۰ با مهر بیضوی در اول و آخر نسخه «عبده الرّاجی محمد مهدی ۱۲۵۶»، اهدایی آیت الله مرعشی نجفی & در سال ۱۳۷۲ ق.
 جلد: تیماج دارچینی سیر جدید، دارای ترنج و سر ترنج و گنبد و گلدسته و عبارت (یا فاطمه اشغعی لی فی الجنة).
 ۱۸۷ گ، ۲۴ س، ۱۸ × ۲۴ سم.

(۱۴۳۳)

شرح تجرید الاعتقاد = شرح تجرید الجدید (کلام - عربی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی (۸۷۹ ق)
 نسخه موجود شامل اوایل المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض تا الفصل الخامس فی الاعراض است.

آغاز افتاده: «کلّ حال فهو عرض لمكان الصّورة و يظهر من ذلك أنّ الجوهر ايضاً يصدق على المحلّ والحال جزئياً لا كلياً».

انجام افتاده: «... و تركيب المعنى بالصورة كما في توهم صداقة جزئية لزيد و هذه القوة قد يستعملها».

نستعليق، بدون نام کاتب و بی تاریخ، از سده یازدهم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، با تصحیحات اندک و حواشی بسیار از جمله به نشانی (ع ر ق رحمه الله) و (م ق) و ÷ و (ض) و (ع الغفار نورالله مرقد)، و (سید رحمه الله)، صفحات دارای رکابه، به نسخه رطوبت رسیده ولی کلمات آن خواناست، برگ نخست پارگی داشته ترمیم شده، در اول نسخه نام کتاب (هذا کتاب ملا صدرا در حکمت) درج شده و در آخر نسخه تملکی بدین مضمون (صار ملکی حاشیه ملا صدرا سید (محمد؟) قندهاری حکیم) سنه ۱۳۲۴ همراه با قیمت آن و مهر بیضوی «محمد الحسینی»، اهدایی آیت الله مرعشی نجفی ع در سال ۱۳۴۳ ش. جلد: تیماج تریاکی، مجدول، با ترنج و سر ترنج و بارگاه کریمه اهل بیت (صحافی جدید). ۱۲۶ گ، ۲۰ س، ۱۵ × ۲۵/۵ سم.

(۱۴۳۷)

الزّوطة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (فقه - عربي)

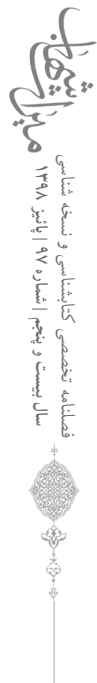
از: شهید ثانی، زین الدین بن علی عاملی (۹۶۵ ق)

نسخه حاضر، جلد اول و شامل کتاب طهارت تا قسمتی از مساقات است.

آغاز: «الحمد لله الذي شرح صدورنا بلمعة من شرايع الاسلام».

انجام افتاده: «وقلّع العروق المختلفة عن المقلوع في الارض و لم يفرق المصنّف رحمه الله كالأكثر في اطلاق».

نسخ، بدون نام کاتب و بی تاریخ، از سده یازدهم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، با تصحیحات و حواشی بسیار به رمز (ع ل) و (ق) و | و (جم مدظله العالی) و (منه) و (سلط طاب ثراه) و (مهذب) و (شرح یع) و (کنز) و (مغرب) و (تذکره) و (کشف اللغات) و (نهایه)، نه برگ کوچک تر در میان نسخه شامل حواشی بر کتاب ضمیمه شده از جمله از (جم ره) و به خط زین العابدین بن محمد علی قرایانی در شوال ۱۱۲۲، به نستعلیق ریز، صفحات دارای رکابه، تملک احمد بن محمد هادی در تاریخ شعبان ۱۱۳۷، با مهر بیضوی «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده احمد» و قیمت نسخه همراه با جلد ثانی به سیاق ثبت شده است و در آخر نسخه قیمت آن (۱۲۰ ریال) درج شده است، با صورت مکاتبه سلطان علی بن مؤید الملک خراسانی به شهید اول.

داستان نامه‌نگاری از این قرار است: سلطان علی بن مؤید هنگامی که حکومت سربداران را در سال ۷۶۶ ق، در خراسان به عهده داشت، به طور رسمی از شهید اول درخواست کرد که به خراسان بیاید و مرجعیت مردم را به عهده گیرد. شهید ثانی می‌نویسد شهید اول از رفتن عذر خواست، ولی کتاب «اللمعة الدمشقیة» را برای هدایت و راهنمایی شیعیان خراسان نوشت، اهدایی آیت‌الله نجفی & در محرم الحرام ۱۳۷۲ ق با مهر کتابخانه و مهر مربع «محمد ابراهیم».

جلد: تیماج دارچینی، دارای ترنج و سرترنج و گنبد و گلدسته (صحافی جدید).
 ۴۱۲ گ، ۱۵ س، ۱۹ × ۲۵ سم.

(۱۴۵۰)

المطوّل (فی شرح التّلیخ) (بلاغت - عربی)

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳ ق)

با اندکی افتادگی در آغاز و انجام.

آغاز افتاده: «بینهما و بینی حجبا مستورا و جعلتهما کان لم یکن شیئا مذکورا و الی الله

المشتکی . . . بمحروسة هراة حماها الله من الآفات ففتح الله عینی منها . . .».

انجام افتاده: « . . . بشری فقد انجز الإقبال ما وعدا* و کوکب المجد فی افق العلی صعدا،

وقوله فی المرثیة ای قول ابی الفرج الساوی فی».

نستعلیق، (خطوط مختلف)، بی‌کا، از سده ۱۱ ق، عناوین و نشانی‌ها مشکى و شنگرف، با

حواشی بسیار به نشانی (۱۲) و (چلبی) و (منه) و (منه مدظله) و (محرّ الدین) و (مصنّفک)

و (شریف)، برگه پایانی جزء این کتاب نیست و مربوط به کتاب دیگری است. اهدایی آیت‌الله

مرعشی نجفی & در سال ۱۳۴۲ ش.

جلد: تیماج دارچینی، مجدول، با ترنج و نمای بارگاه کریمه اهل بیت (صحافی جدید)

۲۲۲ گ، ۲۳ س، ۱۹ × ۲۶ سم.

(۱۴۶۰)

تفصیل وسائل الشیعة الی تحصیل مسائل الشریعة (حدیث - عربی)

از: محمد بن حسن بن حر عاملی (۱۱۰۴ ق)

نسخه حاضر از اوایل کتاب الجهاد تا کتاب الوصیة (باب ثبوت الوصیة بخبر الثقه) را

شامل است.

آغاز افتاده: «... و رواه الصدوق في المجالس عن محمد بن علي بن عيسى عن علي بن محمد ماجيلويه... قال رسول الله صلى الله عليه وآله خيول الغزاة في الدنيا خيولهم في الجنة».

انجام افتاده: «... فاتاني رجل مسلم صادق فقال لي انه امرني ان اقول لك انظر الدنانير التي امرتك ان تدفعها الى اخي فتصدق منها بعشرة دنانير».

نسخ، بدون نام كاتب و بی تاریخ، از سده دوازدهم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، دارای تصحیحات و نسخه بدل‌ها، برگ ۲۹۳ و ۲۹۴ پارگی دارد، صفحات دارای رکابه و علامات وقف و برگ شمار قدیمی، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی & به سال ۱۳۴۲ ش. جلد: تیماج سرخ مجدول، عطف دارچینی، دورجلد تیماج زیتونی. ۳۶۰ گ، ۲۱ س، ۱۴/۵ × ۱۸/۵ سم.

(۱۸۷۱)

الصحيحة السجادية

(دعا - عربی)

از: امام سجاد علی بن حسین زین العابدین ×

دارای ملحقات: تسیحات، تمجید، ذکر آل محمد |، الصلاة علی آدم ×، الافاله، ممّا یحذرّه و یخافه، فی التذلل، ایام هفته (از یکشنبه تا اواسط پنج شنبه را دارد). یک صفحه از سند افتاده است.

آغاز افتاده: «العُکبریّ المعدّل رحمه الله عن ابی المفضّل محمد بن عبدالله بن المطلب الشیبانی... قال حدّثنی الی علی بن النعمان الاعلم قال حدّثنی عمیر بن المتوکّل الثقفی البلخی...».

انجام افتاده: «دعاء يوم الخميس بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي اذهب الليل مظلماً... فاعرف اللهم ذمتي التي رجوت».

نسخ معرب خوش، بدون نام كاتب و بی تاریخ، از قرن ۱۲ ق، دارای تصحیحات و بلاغ قراءه و نسخه بدلها با نشانی ÷ و (خ) و (کف)²، عناوین شنگرف، دارای رکابه، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه مقدسه حضرت معصومه ÷ در ۳ جمادی الثاني ۱۳۷۲ (طبق یادداشت ناصرالدین آرام، مدیر کتابخانه آستانه). جلد: تیماج مشکی با ترنج و سر ترنج (صحافی جدید). ۱۱۶ گ، ۱۵ س، ۱۱/۵ × ۱۹/۵ سم.

۱ در فراز برگ نخست آمده: ÷ در حواشی علامت نسخه محمد بن ادریس است، (خ) علامت نسخه که از ابن ادریس و سکونی (معا) علامت ... دو نسخه؟
۲ کفعمی.

